

Sändlista:
Regelrådet
Näringslivets regelnämnd
Svenskt Näringsliv
ISF
Skatteverket
Småföretagarnas Riksförbund

Beredning av förslag till procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2019

Översänder konsekvensutredning med förslag till procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2019.

Förslaget är framtaget i samarbete med Avdelningen för analys och prognos.

Eventuella synpunkter kan lämnas senast onsdagen den 5 december 2018, till kerstin.toroczky@forsakringskassan.se.

Försäkringskassans författningssamling

ISSN 1652-8735

FKFS YYYY:N

Försäkringskassans föreskrifter om procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2019¹;

Utkom från trycket
den dd mmm 20yy

beslutade den **x** december 2018.

Med stöd av 4 § förordningen (1998:562) med vissa bemyndiganden för Försäkringskassan föreskriver Försäkringskassan följande.

1 § Egenavgift till sjukförsäkringen avseende beskattningsår 2019 som debiteras år 2020 beräknas enligt följande procentsatser på inkomster upp till och med 8 gånger prisbasbeloppet vid årets ingång.

- För försäkrad med 1 dags karenstid 3,97 %
- För försäkrad med 14 dagars karenstid 3,55 %
- För försäkrad med 30 dagars karenstid 3,35 %
- För försäkrad med 60 dagars karenstid 3,11 %
- För försäkrad med 90 dagars karenstid 2,94 %

2 § På inkomster över 8 gånger prisbasbeloppet tillämpas procentsatsen 3,64 % för sjukförsäkringsavgift enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen (2000:980).

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2019.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

MARIA HEMSTRÖM-HEMMINGSSON

Mikael Westberg

¹ Senaste författning i ämnet FKFS 2018:4.

Konsekvensutredning avseende Försäkringskassans föreskrifter om procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2019

1. Bakgrund och överväganden

Försäkringskassan får med stöd av 4 § förordningen (1998:562) med vissa bemyndiganden för Försäkringskassan fastställa den procentsats som sjukförsäkringsavgiften ska uppgå till när sjukförsäkringen gäller med karenstid.

De sociala trygghetssystemen finansieras till övervägande del av socialavgifter och skattemedel. De lagstadgade socialavgifterna betalas in till staten genom arbetsgivar- och egenavgifter. Sex olika delavgifter¹ ingår i i dessa socialavgifter, varav sjukförsäkringsavgiften är en. Sjukförsäkringsavgiften ska finansiera:

- sjukpenning på normalnivå respektive fortsättningsnivå
- rehabiliteringspenning
- närståendepenning
- inkomstrelaterad sjukersättning och aktivitetsersättning
- graviditetspenning
- statliga ålderspensionsavgifter för dessa förmåner

I budgetpropositionen 2018/19:1 (s. 80) för år 2019 aviserades att företagares egenavgift till sjukförsäkring utan vald karenstid, det vill säga vid grundkarens på 7 dagar, sänks från 4,44 procent föregående år till 3,64 procent. Under hösten 2018 kommer beslut om avgiften avseende beskattningsår 2019, som debiteras år 2020, fattas av riksdagen.

¹ De delavgifter som ingår i socialavgifterna är sjukförsäkringsavgift, föräldraförsäkringsavgift, ålderspensionsavgift, efterlevandepensionsavgift, arbetsmarknadsavgift och arbetsskadeavgift.

2. Resultat

Under förutsättning att riksdagen beslutar i enlighet med regeringens förslag föreslår Försäkringskassan följande:

Egenavgiften vid karenstid till sjukförsäkring ska 2019 vara

3,97 % vid 1 dags karenstid (4,80 % år 2018)

3,55 % vid 14 dagars karenstid (4,35 % år 2018)

3,35 % vid 30 dagars karenstid (4,11 % år 2018)

3,11 % vid 60 dagars karenstid (3,82 % år 2018)

2,94 % vid 90 dagars karenstid (3,62 % år 2018)

3. Beräkning

Försäkringskassan använder en beräkningsmodell där utgångspunkten är att sjukskrivningsrisken delas med kollektivet egenföretagare² och att den valda karenstiden påverkar avgiften³. Ju längre karenstid egenföretagaren väljer, desto färre dagar kan bli ersatta och hen får därmed en lägre avgiftssats. Sjukskrivningsrisken hanteras på samma sätt i sjukförsäkringen för anställda. Sjukförsäkringsavgiften, som ingår i egenavgiften, är avsedd att täcka kostnaden för de dagar kollektivet egenföretagare totalt får ersättning för vid sjukskrivning.

I beräkningen av egenavgifterna används de prognostiserade utgifterna för sjukförsäkringen 2019 i Försäkringskassans senast publicerade prognosrapport⁴. Även data över ersättningsdagar inom sjukförsäkringen under perioden 1 juni 2017–31 maj 2018 ligger till grund för beräkningen. Detta är den senaste 12-månadersperiod som det finns data över med tillräckligt god kvalitet.

Principen för beräkningen av egenavgiften, S , för en given karenstid, k , är att det totala antalet dagar som ersättning betalas ut efter dag k divideras med antalet dagar som betalas ut efter dag 7. Denna kvot multipliceras sedan med

² Med egenföretagare avses enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag.

³ I enlighet med 3 kap. 17 § socialavgiftslagen (2000:980)

⁴ Försäkringskassan. *Utgiftsprognos för budgetåren 2018–2022*. 29 juli 2018.

sjukpenningutgifternas andel av sjukförsäkringsavgiften för egenföretagare. Ekvation

(1) nedan visar hur avgiften beräknas.

$$(1) S_k = \delta + \rho \left(\frac{\sum_{k+1}^{\infty} \text{nettodagar}_t}{\sum_t^{\infty} \text{nettodagar}_t} \right)$$

S_k Egenavgift relaterad till karenstid

δ Andelen av sjukförsäkringsavgiften som härleds till sjuk- och aktivitetsersättning

ρ Andelen av sjukförsäkringsavgiften som härleds till sjukpenning

∞ Förenklat uttryck som avser gälla för alla sjukfallslängder

k Vald karenstid

l Sjukfallets första dag efter grundkarens, dvs 8 dagar

t Period ersättningsdagarna avser

Ekvation (1) ovan används vid beräkningen av karenstiderna 14–90 dagar. Gällande endagskarensen är dataunderlaget över nettodagar⁵ för litet för att det ska vara tillförlitligt att användas i beräkningen av egenavgiften enligt ekvation (1). I beräkningen av avgiftssatsen för en dags karens skattas antalet nettodagar utifrån sjukskrivningsrisken för hela egenföretagarkollektivet.

Den av regeringen föreslagna sjukförsäkringsavgiften för egenföretagare är 3,64 procent⁶, vilken är densamma som nivån på grundkarensen för 7 dagar. Utifrån detta ingångsvärde beräknas egenavgifterna för olika karenstider.

4. Vilka berörs av regleringen?

De som berörs av regleringen av egenavgifterna är samtliga enskilda näringsidkare jämte handels- och kommanditbolagsägare inom samtliga branscher. Företagare som bedriver verksamhet i form av aktiebolag berörs inte av egenavgifter.

5. Konsekvenser

Egenavgifterna har sänkts jämfört med dem för motsvarande karenstider 2018. Den främsta förklaringen till sänkningen är att den föreslagna grundkarensen i budgetpropositionen sänkts. Sjukpenningens andel av kostnaderna för sjukpenning och sjuk- och aktivitetsersättning har minskat

⁵ Alla dagar är omräknade till nettodagar, vilket innebär att dagar med partiell ersättning räknats om till hela dagar.

⁶ Proposition 2018/19:1 s. 80. *Budgetpropositionen för 2019*. Regeringen.

något och ersättningen för en dag inom sjukpenning är i genomsnitt högre än den för en dag inom sjuk- och aktivitetsersättning. Detta har därför en sänkande effekt på avgifterna. Den prognostiserade utgiften för såväl sjukpenning som sjuk- och aktivitetsersättning 2019 är lägre än motsvarande utgift i prognosen som låg till grund för beräkningen av egenavgifterna 2018. Detta har också en sänkande effekt på avgifterna. Under den senaste utfallsperioden har uttaget av sjukpenning ändrats marginellt mellan grupper med olika vald karenstid. Förändringen förväntas endast att påverka avgifterna marginellt.

Valet av karenstid berör endast inkomster under takbeloppet i sjukförsäkringen. I juli år 2018 höjdes taket i sjukförsäkringen från 7,5 till 8 prisbasbelopp, vilket motsvarar en förändring av månadsbeloppet från cirka 28 400 till 30 300 kronor. På inkomster över beloppstaket gäller 7-dagarskarensen, som beslutas av riksdagen. Förändringen av egenavgifterna är som mest cirka 0,8 procentenheter lägre än dem för föregående år. Vid en månadslön på 28 000 kr motsvarar en sänkning på 0,8 procentenheter av avgiftssatsen en skattesänkning om 224 kr per månad.

Intresseorganisationer har tidigare framhållit att egenföretagare som väljer en längre karenstid måste få nedsatta sjukförsäkringsavgifter som står i proportion till sjukskrivningsrisken egenföretagare tar med avseende på vald karenstid.⁷⁸ Försäkringskassans inställning är dock att beräkningen ska utgå från ett kollektivt risktagande. Detta grundas på budgetpropositionen för år 2013⁹. Enligt denna ska avgiftssatserna i socialförsäkringen inte sättas utifrån olika gruppers risk, utan risken ska fördelas över hela det kollektiv som omfattas av socialförsäkringen.¹⁰ Detta är även förenligt med principen om enhetlig beskattning, som är en av grundprinciperna i skattesystemets utformning sedan skattereformen 1990–1991. Principen innebär att lika inkomster ska beskattas lika.¹¹ Den valda karenstiden påverkar dock avgiften genom fördelningen av ersättningsdagar mellan grupper med olika karenstid.

⁷ Svenskt Näringslivs remissvar på Ds 2012:9, dnr 46/2012.

⁸ Svenskt Näringslivs yttrande, dnr 198/2014, över Försäkringskassans förslag till föreskrifter om procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2015, dnr 47802-2014.

⁹ Budgetproposition 2012/13 Utgiftsområde 10 s. 35-36, hänvisar till propositionen Trygghetssystemen för företagare, 2009/10:120, s. 69-70.

¹⁰ Även ISF kritiserade Försäkringskassans beräkning av sjukförsäkringsavgiften i rapporten "Sjukfrånvaro och vård av barn bland företagare" från 2012 vid längre sjukfall före år 2009 och år 2012. ISF ansåg att Försäkringskassan hade frångått enhetlighetsprincipen, som är en av den svenska socialförsäkringens grundpelare.

¹¹ Riksrevisionen. *Enhetlig beskattning?*. RiR 2010:11.

6. Alternativa lösningar

Utifrån den ovan nämnda utgångspunkten för beräkningen av egenavgifterna vid val av karenstid bedömer Försäkringskassan att det inte finns några rimliga alternativa lösningar.

7. Företagare som berörs av regleringen

Uppskattningsvis berörs cirka **360 000** egenföretagare, varav en tredjedel är kvinnor.¹²

8. Stämmer regleringen med eventuella EU-krav?

Förslaget till ändrade föreskrifter bedöms inte strida mot EU-rätten.

9. Tidpunkten för ikraftträdande och eventuella behov av informationsinsatser

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

10. Administrativa kostnader för företagen

Försäkringskassan bedömer att det inte tillkommer några ytterligare administrativa kostnader.

11. Övriga kostnader och eventuella behov av förändringar av verksamheten

Försäkringskassan bedömer att det inte tillkommer övriga kostnader eller uppstår behov av förändringar av verksamheten.

12. Eventuell påverkan av företagens konkurrensförhållanden

Försäkringskassan bedömer att de föreslagna föreskrifterna inte föranleder några ökade administrativa kostnader för företagen. Förändringen i egenavgiften för respektive vald karenstid är marginell. Gruppen egenföretagares konkurrensförhållanden påverkas inte jämfört med konkurrenter med andra företagsformer såsom företagare med små aktiebolag.

¹² Enligt uppgift från SCB avseende statistik för 2016 över egenföretagare med en pensionsgrundande inkomst över tusen kronor. Uppdatering av uppgiften sker den 29 november 2018.

13. På vilket sätt kan regleringen i övrigt påverka företagen?

Försäkringskassan bedömer att den föreslagna regleringen inte ger någon ytterligare påverkan i andra avseenden.

14. Behöver särskild hänsyn tas till små företag vid regleringens utformning?

Nej.

15. Kontaktperson

För mer information, kontakta Kerstin Toroczky via e-post:

kerstin.toroczky@forsakringskassan.se